

Tilannekatsaus laboratorioita koskettaviin tiedonkeruujärjestelmiin

Juhana Laine
2.10.2014

Elintarvikevalvonnan tiedonkeruun sähköistämisen tilanne

100%

31.12.2015

Oiva

vaihe 1 valmis,
vaihe 2 työn alla

Raportit
KUTIsta

KUTI/RS ym.

KUTI 4: muut viranomaiset

KUTI 7/VTO: sanalliset arvioinnit

KUTI 2b: Valvontanäytteisiin liittyvät analyysit ja tulokset

KUTI 1b: elintarvikkeiden alkutuotantopaikat ja niiden valvontatiedot

KUTI 3 Elmo: Eviran vastaama elintarvikevalvonta (teurastamot, ESP, hevi, TUTUn ilmoitukset, vientitodistukset)

KUTI 2a: elintarvikehuoneistojen valvontatiedot

KUTI 1a: elintarvikehuoneistot (kuntien valvontakohteet)

ESISELVITYS

MÄÄRITTELY
(+sanasto)

TOTEUTUS ja
TESTAUS

KÄYTTÖÖNOTTO
ja YLLÄPITO

 kuvaa vaihetta (missä mennään)

 Evira

Miksi tietoja kerätään?

- Keskusviranomaisen tarpeisiin (yleiskuva valvonnan tilanteesta Suomessa, valtakunnallisen valvonnan seuranta ja arviointi, ohjauksen ja valvonnan suunnittelun tueksi)
- Projektin avulla saadaan alue- ja keskushallinnon viranomaisille työväline, jolla he voivat kohdistaa valvonnan ohjausta ja suunnittelua nykyistä tarkemmin sekä raportoida vaaditulla tasolla valvonnan tuloksia Euroopan komissiolle
- Tiedot tähän asti kunnista paperilla ELTU-lomakkeilla

B. Analyses of samples

Samples with infringements

2012	Microbiological contamination	Other contamination	Composition	Labelling and presentation	Others	Number of samples with infringements(*)	Total number of samples	Percentage of samples with infringements
1 Dairy products	29	0	1	0	0	31	992	3
2 Eggs and egg products	0	0	7	0	14	22	149	15
3 Meat and meat products, game and poultry	285	1	17	1	1	297	2 379	12
4 Fish, shellfish and molluscs	2	0	0	0	1	3	66	5
5 Fats and oils	156	23	18	3	0	197	1 769	11
6 Soups, broths and sauces	21	1	13	36	24	96	543	18
7 Cereals and bakery products	217	4	3	8	8	244	2 357	10
8 Fruits and vegetables	7	14	15	10	3	49	764	6
9 Herbs and spices	136	0	6	12	11	164	1 793	9
10 Non alcoholic beverages	15	0	17	12	7	52	391	13
11 Wine	13	23	2	0	0	13	319	4
12 Alcoholic beverages (other than wine)	15	14	62	12	0	21	324	6
13 Ices and desserts	18	0	0	2	0	18	239	8
14 Cocoa and cocoa preparations, coffee and tea	0	0	0	2	1	3	102	3
15 Confectionery	0	1	14	10	0	25	100	25
16 Nuts and nut products, snacks	0	3	0	9	2	14	151	9
17 Prepared dishes	0	3	1	11	3	18	166	11
18 Foodstuffs intended for special nutritional uses	406	0	0	7	33	544	3 918	14
19 Additives	152	0	2	1	12	170	938	18
20 Materials and articles intended to come into contact with foodstuffs	1 445	77	67	9	91	1 785	15 894	11
21 Others	963	3	11	25	16	166	2 035	8
Total	3 880	167	256	170	227	3 932	35 389	

*) Only infringements leading to formal action by the competent authorities.

Elintarvikelaissa asetettu näytteiden tutkiminen ja laboratorioden ilmoitusvelvollisuus

- Elintarvikelain (23/2006) 39 §:n mukaan valvontaviranomaisen tämän lain mukaista viranomaisvalvontaa varten ottamat tai otattamat näytteet (*viranomaisnäyte*) on tutkittava viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa
- Elintarvikemääräyksissä tutkittavaksi edellytetyt omavalvontaan kuuluvat näytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa
- Elintarvikelain (23/2006) 40 §:n mukaan hyväksytyin laboratorion on Elintarvikeviraston pyynnöstä toimitettava sille yhteenveto tekemistään tämän lain 39 §:ssä tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista.

Elintarvikelaissa asetettu rekisterinpitovelvoite

- Elintarvikelain (23/2006) 83 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä kaikista elintarvikehuoneistoista, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista, ensisaapumispaikoista, hyväksytyistä laboratorioista ja alkutuotantopaikoista.
- Elintarvikelain (23/2006) 84 §:ssä on yksilöity **rekistereihin merkittävät tiedot**
 - valvontakohteiden tunnistetiedot
 - suunnitellut ja suoritettut valvontatoimenpiteet sekä
 - vastaavat muut tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Tunnistetietoja ovat toimijan nimi, osoite ja yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus sekä valvontakohteen nimi ja osoite.

Kehittämistarpeet / Hyödyt

- Manuaalisen työn vähentäminen (automatisointi)
 - Paperilomakkeiden ”kierrätys”
 - Tiedon luotettavuuden parantaminen
 - Tietoa pitäisi saada nopeasti ja reaaliajassa päätösten tueksi
 - Käyttäjien tarpeet luovuttamiensa tietojen katseluun
- Elintarvikevalvontaviranomaiset saavat viranomaisnäytteisiin liittyvät tulokset nopeasti
 - Näytetietojen käsin syöttäminen kuntajärjestelmiin vähenee
 - Raportointi helpottuu, kun käsin täytettävistä ELTU-lomakkeista poistuvat
 - Kustannussäästöjä ja tiedon luotettavuus paranee

Tavoite

- Projektissa toteutetaan kuntien, Eviran ja Tullilaboratorion ottamien näytteiden tietojen ja analyysitulosten tiedonsiirto sähköisesti laboratorioista keskitettyyn KUTI-tietovarastoon
- Projektissa huomioidaan myös mikrobiologisen seurantajärjestelmän tarpeet (omavalvontanäytteet)

Projektin tulos

- Projektin jakaantuu kahteen osaan: **Määrittely** <> **Suunnittelu- ja toteutus**
- KUTI 2 b- määrittelyprojektissa laaditaan määrittelydokumentaatio, jonka tarkoituksena on kuvata tärkeimmät elintarvikevalvonnan ja mikrobiologisen seurantadatan kannalta tarpeelliset laboratoriotutkimukset ja analyysitiedot
- Luodaan lähtökohdat siirtyä seuraavaan vaiheeseen
- Tavoitteena on eheä, tietoturvallinen ja käyttäjiä hyvin palveleva järjestelmäkokonaisuus.

Määrittelytyö kattaa

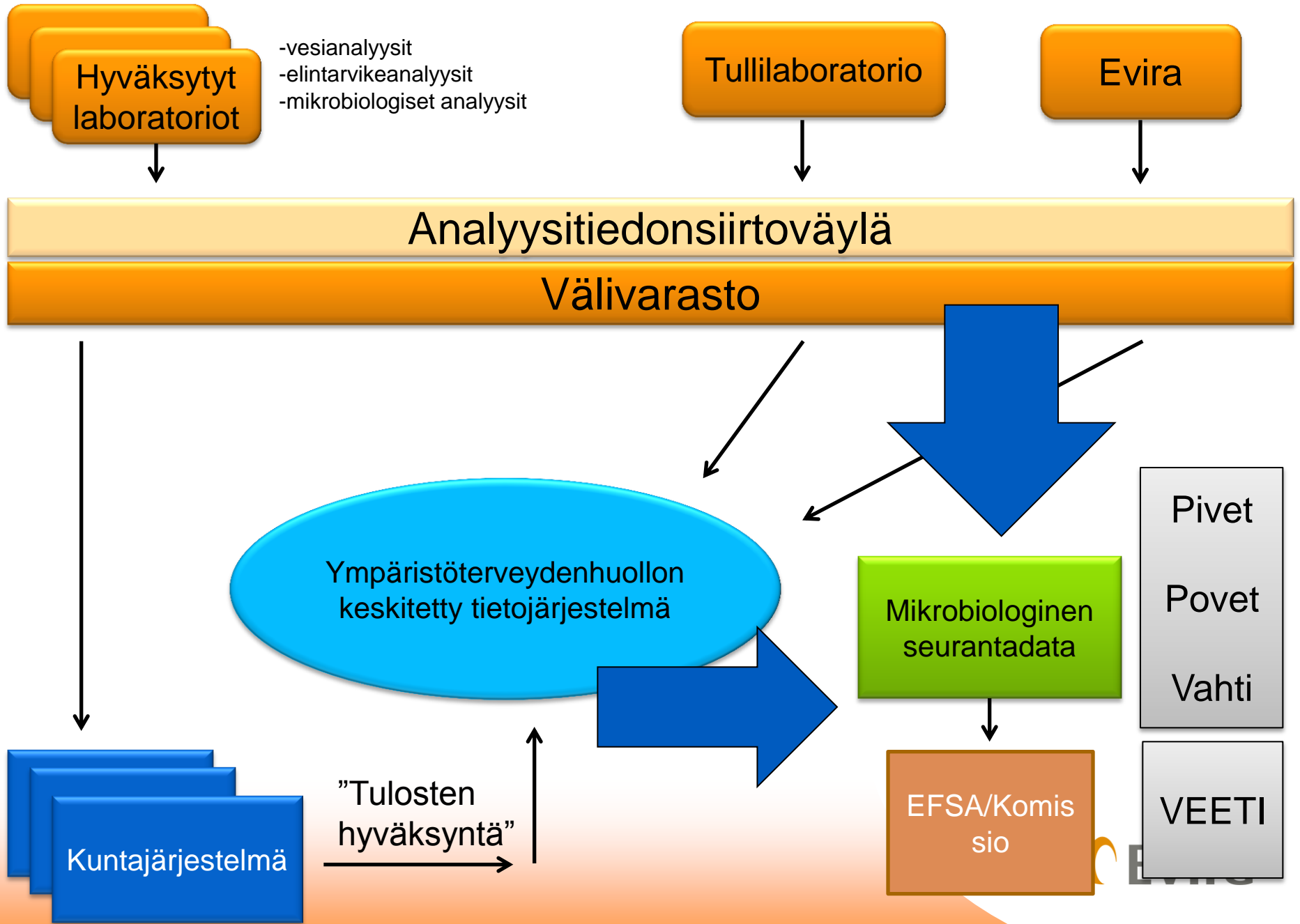
- Selvitetään ja kuvataan nykyiset viranomais- ja omavalvontanäytteiden käsittelyyn liittyvät prosessit
- Kuvataan tiedossa olevat kehittämistarpeet
- Laaditaan ehdotus toimenpiteistä, joilla manuaalinen näyte- ja tutkimustulostietojen käsittely poistuu ja tieto saadaan niiden viranomaisten käyttöön, jotka sitä lakisääteisissä tehtävissään tarvitsevat

YHTI 2b

- Työssä hyödynnetään YHTI2:sta varten tehtyjä selvityksiä ja rakenteita näytetietojen tallentamiseksi. YHTI2 koskee Valviran ohjaaman valvonnan näytetietoja
- Talousvesien sekä uimaranta- ja allasvesien näytetulosten siirtoa varten keskitettyyn YHTI:in on toteutettu testiversio
- Palvelu hyödyntää Syken ylläpitämää määrityskoodistoa

Analyysitietojen siirtopalvelu (1)

- Tarkoitettu analyysitulosten ja näytteeseen liittyvien tietojen siirtämiseen laboratorioden tietojärjestelmistä analyysitietoja käyttäviin järjestelmiin
- Rajapinnan kautta siirretään laboratorion tietojärjestelmästä XML-skeeman määrittelemät tiedot näytteestä ja siihen liittyvistä analyysituloksista Tiken ympäristössä sijaitsevaan välivarastoon

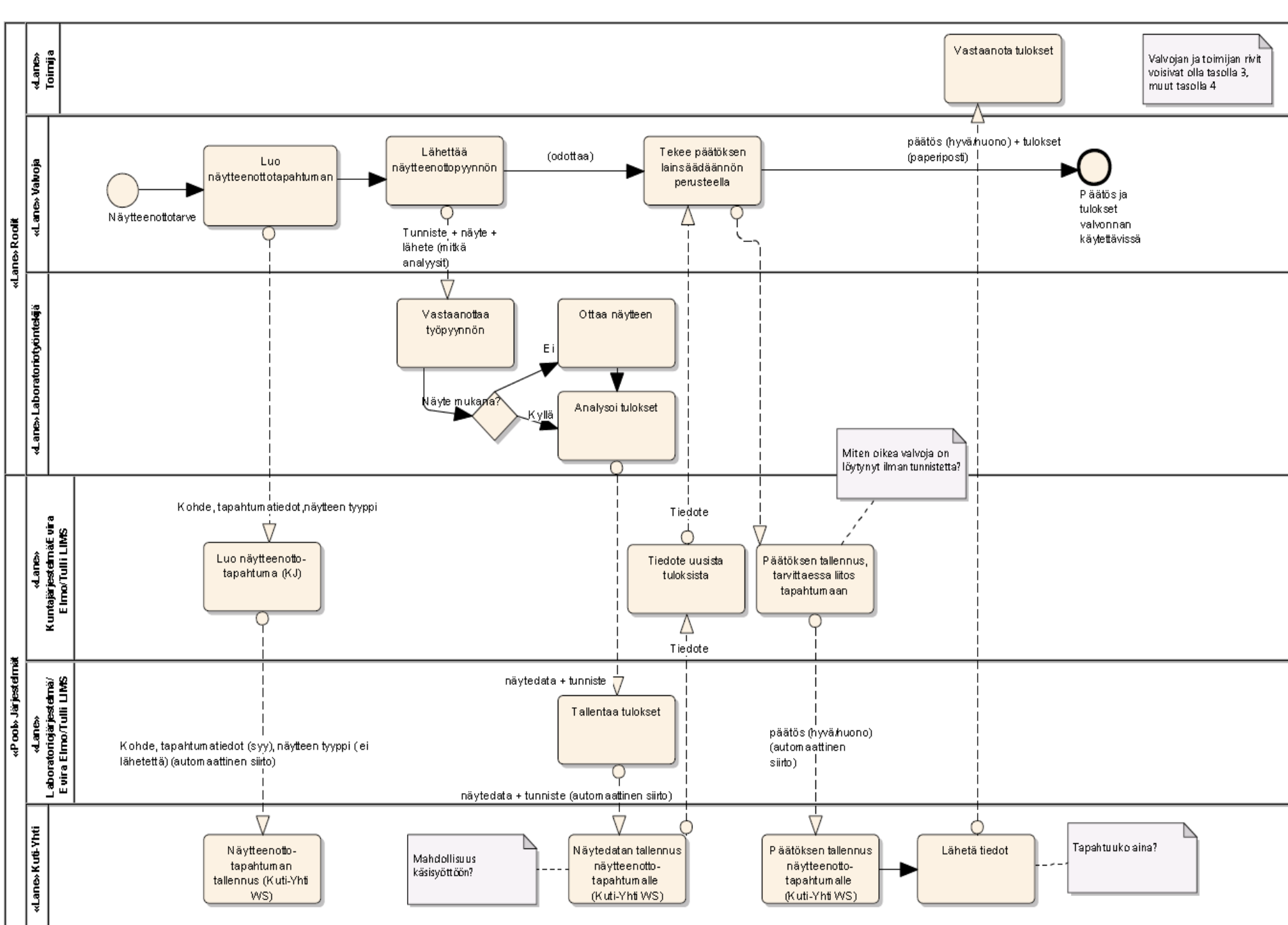

Analyysitietojen siirtopalvelu (2)

- Seuraavaksi palvelua laajennetaan elintarvike- ja omavalvontanäytteiden tulosten siirtoon ja näille tulee oma määrittyskoodisto
- Tiedonsiirtorajapintaan on toteutettu client-sertifikaattipohjainen tunnistautuminen

Tiedonsiirtoprosessi kuntien tietojärjestelmiin

- Analyysitiedot siirretään laboratorion tietojärjestelmästä välivarastoon, josta kuntakäyttäjä hakee tiedot esitäytettyinä lomakkeina KUTI/YHTI 2 -rajapinnan kautta
- Kunnan viranomaisen/tarkastaja täydentää tiedot (mm. ottaa kantaa mahdollisiin poikkeamiin)
- Tiedot lähetetään KUTI/YHTIin -rajapinnan kautta

Aikataulu

KUTI 2b

- Projekti valmis 31.12.2015
- Näytetiedon keruu sähköisesti laboratorioista vuoden 2016 alusta alkaen

YHTI 2b

- Syyskuu 2014: Analyysitietojen siirtopalvelun testiversio
- YHTI 2 -rajapinnan testiversio
- Tammikuu 2015: Tuotantoversion julkaisu
- Tiedonkeruu YHTIin talous- ja uimavesien viranomaisnäytteiden osalta vuoden 2016 alusta alkaen

Kiitos!

juhana.laine@evira.fi

YHTIn osalta lisätietoja teknisiin kysymyksiin antaa projektipäällikkö Anna Toivonen (s-posti: etunimi.sukunimi@mmmtike.fi)

